

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

PENTRU

TOTE TREBUINTIELE POPORULUI ROMANU.

Ese in fie-care luna odata. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu intregu e 1 fl. v. a., pentru Roman'ia 3 franci — lei noi. Abonantii voru primí cá premiú portretulu lui *A v r a m u J a n c u* — platindu numai 30 cr. pentru cartea de transportu si pacuetarea acelu'ia.

Preotulu Romanu.

Diurnalu besericescu, scolastecu si literariu.

Ese in fie-care luna odata.

Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 4 fl. [10 franci — lei noi.] Abonantii voru primí cá premiú portretele Metropolitiloru romani *Mironu Romanulu* si *Dr. Joanu Vancea* — platindu numai 50 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea acelor'a.

Amiculu Familiei.

Diurnalu socialu, beletristicu si literariu.

Ese in fie-care septemana odata

— Dominec'a. Pretiulu de pen. pre unu anu e 5 fl. [13 franci — lei noi], $\frac{1}{2}$ anu 2 fl. 50 cr. [7 franci — lei noi.] Abonantii voru primí cá premiú portretulu distinsului filologu si istoricu *Timoteiu Ci p a r i u* — platindu numai 30 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea acelu'ia.

Higien'a si Scol'a.

Fóia pentru sanetate, morbi, educatiune si instructiune,

Ese in fie-care luna odata. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 2 fl. [5 franci — lei noi.]

Gur'a Satului.

Diurnalu glumetiú, sociale-politicu-tocu. Ese in tóta Marti-sér'a.

Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 6 fl. [20 franci — lei noi] pre $\frac{1}{2}$ anu 3 fl. [10 franci — lei noi]

Tóte aceste 5 diurnale dedata abonate costau pre I anu 16 fl., $\frac{1}{2}$ anu 8 fl. — pentru Roman'ia si strainatate pre I anu 50 franci — lei noi, $\frac{1}{2}$ anu 25 franci — lei noi.

 A se adresá la Administratiunea loru in Szamosujvár.

GHERL'A.

IMPRIMAR'IA „GEORGIU LAZARU.”

1880.

CĂRȚILE SĂTEANULUI ROMANU.

Descépta-te Romane!

Cartea III.

Martie.

Anulu 1880.

Mórtea lui Ionu Buteanu.

— 22 maiu 1849. —

I.

La Iosasi din dealu la vale
Suna-unu cantecu plinu de jale;
Glasu frumosu si minunatu,
De-unu voinicu inferecatu;
Glasu frumosu cu duiosia,
De-unu vitézu in grea robta.

„Fruudia verde leusteanu,
Robu-i la magiari Buteanu,
Nime 'n lume nu-lu aude,
Nime la elu nu petrunde
Num' unu cucu cu pene sure
Sbóra-acolo din padure:
— Mei Butene, mei voinice,
Spune-mi, cum cadiusi aice?
— Hatvani celu urgisitu
In Abrudu m'a amagitu:
Nu m'a frantu in batalia
Ci 'nsielatu cu violenția;
Nu m'a prinsu pe campu de lupta,
Ci prin cursa necredita.
— Vai de tine, mei voinice,
Ai se mori acum aice!
— Sciu, iubita paserica,
Dar' de mórte nu mi-i frica;
Că decātu se stau aci,
Vreu mai bine a muri;
Decātu viu si ferecatu,
Vreu mai bine ingropatu;

Căci viéti'a din robta,
Este cá si mórtea via!"

II.

Vorb'a bine nu si-o gata,
Temnitiariulu vine éta,
Si mi-lu duce 'n judecata.

— Spune-mi, ce-ai pecatuitu?"
Dăce Hatvani restitu.

— Eu pecatu n'am faptuitu,
Numai neamulu mi-am iubit;
Dar' de-i de pecatuitu,
Insu-ti esti afurisitu.
Că mi-ai disu minciuni usióre,
Frântu-ai verb'a de onóre;
Ti-am crediutu, m'ai amagitu,
Si 'n Abrudu m'ai lantiuitu.
Nu m'ai frântu in batalia,
Ci 'nsielatu cu violenția;
Nu m'ai prinsu in campu de lupta,
Ci prin cursa necredita . . .
Dieu de-i verb'a de pecatu,
Insu-ti esti celu blastematu,
Căci puteai se fii usioru
Ingerulu impacatoru,
Care sterge cu iubire
Stavil'a de uneltire;
Ce 'nfratiesce 'ntr'o cununa
Doue neamuri impreuna . . .

III.

Inse tu ai devenitu
Unu satanu din iadu venitu,
Căci tu 'n locu de bucuria,
Ai plantatu durere via;
Si în locu de infratire,
Pusu-ai cuibu la uneltire,
Er' in locu de pace 'n sinu,
Ni-ai adusu focu si veninu!
Că si-unu trasnetu, ai sfarmatu
Altariulu celu minunatu,
Ce l'am redicatu se fia
De 'nfratire pe vecia;
Că si fier'a ce'a mai cruda,
Ruptu-ai, ce-am facutu cu truda,
Stringerea a dóue mâni
De magiari si de Români;
Că si cium'a urgisita,
Ai adusu mórte cumplita,
Típetu, plansetu si omoru,
Si blastemulu tuturoru!...
Déca-i de pecatuiutu,
Tu esti celu afurisitu;
Si de-i vorb'a de pecatu,
Insu-ti esti celu blastematu!"

— Taci din gura nu 'njurá,
Căci sunatu-a ór'a ta;
Mâne pe la diori de dí,
Si tu te vei prepadí,
Si mori-vei spendiuratu!"
Strigà Hatvani turbatu.

La Iosasi din dealu la vale
Suna-unu cantecu plinu de jale;
Glasu frumosu si minunatu,
De-unu voinicu inferecatu,
De-unu viteazu din inchisóre,
Ce mi-lu ducu cá se-lu omóre:

— Voiu mori eu bucurosu,
Că nu moru fàra folosu;
Óstea vóstra-i sfaramata,
Mórtea mea e resbunata!"
Si cum elu asia graesce,
Móre 'ndata barbatesce,
Si cum móre, 'n dealu, la vale,
Suna-unu plansetu plinu de jale,
Plangu neveste si barbati
Durerosu, nemangaiati,
Plangu copile si carunti,
De resuna peste munti,
Plange ceriulu si pamentulu,
Chiar' si Domnedieu pré santulu;

Că s'a ruptu in dóue
O sabia nóua,
Că s'a derimatu
Cedrulu minunatu,
C'a muritu, s'a stinsu,
Unu voinicu destinsu.

Dar' cuculu cu pene sure
Ast'feliu cânta din padure:
— Nu l'ati frântu in batalia,
Ci 'nsielatu cu violenía;
Nu l'ati prinsu pe campu de lupta,
Ci prin cursa necrediuta?"

Josifu Vulcanu.

Cunoscinti'a timpului.

1. Sirguintiele ce si le dà economulu in cultivarea mostórei s'ale suntu indesiertu, déca nu va fi ajutatú de tempu. Arà, sémena, si déca nu dà plóe, plânteles resarite se pipernicescu (impilesco), remânu pe locu.

2. De ace'a plugariulu este cu ochii totu spre ceriu, si cauta se ghicésca căm ce tempu are se fie. Deosebitele bågari de séma facute dela mosi, stramosi, ajuta multu pe economu.

Pentru ace'a amu adunatu si noi mai multe de aceste semne de prevestirea timpului; si le trecemu aici pentru cunoscinti'a economiloru.

1. Semne de plóie dupa atmosfera (vasduhu).

Va plouá:

Cându stelele paru mai mari de cătu suntu de comunu; si cându bate vântulu despre resaritu;

Cându se intuneca stelele si pierdu din stralucirea lor, cu tóte cá ceriulu e seninu, si unu se vede nici unu noru pe dânsulu;

Cându suntu mai multe stele cá de comunu si cându scânteiescu fora se fie stralucitóre;

Cându curcubeulu se arata spre miadia-di séu spre apusu;

Cându curcubeulu este indoitu séu intreitu;

Cându in totu curcubeulu se vede mai multu façi'a verde séu rosie;

Cându curcubeulu este intreruptu;

Cându façi'a sórelui este rosiaticá, atunci cându resare, si radiele sale suntu amestecate cu linii negre;

Cându ceriulu este vânetu la apusulu sórelui, séu rosiaticu cându resare;

Cându se pare cá sórele a resaritu mai de tempuriu decâtu trebue se resara, si se aflà incungiuratu de unu cercu indoitu;

Cându sórele se pare lungâretiu atunci cându resare si cându apune;

Cându plóua vre-o dóua óre dupa ce apune sórele;

Cându ceriulu se pare verdiu demanéti'a cându resare sórele, — cu tóte cá nu se afla pe dânsulu nici unu norisioru;

Atunci cându resare séu apune sórele, radiele sale se paru rupte in dóua si se incrucisiédia intr'unu chipu neregulatu, cu tóte cá ceriulu este curatu;

Cându nu se arata lun'a tocmai pe la mediulu noptii si bate vântulu despre miédia-di;

Cându se pare cá lun'a resare prea de tempuriu;

Cându lun'a se pare lungarétiá si mai mare de cátu in totu-dé-un'a;

Cându se afla in pregiurulu lunei unu feliu de curcubeu séu unu cercu de aburi, care se preface din cându in cându in nori negrisiori;

Cându se gramadescu norii si sémena a nisce munti séu a nisce stânci grâmadite unele de asupr'a altor'a;

Cându norii suntu respînditi pe ceriu cá nisce stufuri de lâna;

Cându trecu pe sub sóre norisiori mici si albisiori, si se arata galbeni séu rosii;

Cându vinu nori despre miadia-di si-'si schimba calea a-deseori;

Cându aerulu este mai luminos cá de comunu;

Cându picăturile de plóie suntu alburii si facu besici, adeca dupa cumu dicemu noi, cându ploua cu besici;

Cându ap'a de balta si de lacu este mai calda cá de comunu, fâra cá se potemu dice cá a încálditu-o atmosfer'a;

Cându suntu sér'a nori multi intre nordu si resaritu; séu cându vinu despre resaritu nori negri si grosi: va plouá nóptea;

Déca vinu nori despre apusu: va plouá a dóu'a di;

Déca se arata nori pe la amiadi si vinu despre apusu si miadia-di: va plouá si va fi furtună nóptea.

2. *Semne de plóie dupa vite, insecte si paseri.*

Se aseptámu plóie:

Cându cânta pitigoiulu inainte de a resári sórele;

Cându manânca câinii érbá, séu cându le bolbaescu matiele;

Cându se lingu pisicele (mâtielé);

Cându se punu ceocile pe vírfulu copaciloru séu pe alu caseloru, — 'si ascundu capulu sub aripa, se móie in apa, — séu sbórâ cu ceoculu deschisu si triste;

Cându iesu brósce multe si ocăcăiescu ;

Cându cânta bróscele demanéti'a, (ace'a ce nu facu decátu primâvêr'a) ;

Cându facu cârtitiile musinóie mai mari cá de comunu ;

Cându se jóca musculitiile si tintliarii in umbra dupa apusulu sórelui si bizte multu ;

Cându se fréca rîmatorii si-'si strică stratulu ;

Cându redică vitele cornurate capulu in susu, tragu aeru pe nasu, 'si lingu botulu si piciórele, manânca mai multu, se uita desu spre miadia-di, se culcă pe partea drépta, si mugescu cându intrà in staule ;

Cându cântà cocosi de cu séra, séu fora timpu ;

Cându se adunà ceocile si corbii sbórá facîndu sgomotu mare, filfaindu din aripi ;

Cându se vedu, cotiofane sburându incóce si incolo si muindu-si capulu in apa ;

Cându pare vulturulu obositu si sbórá aprópe de pamêntu ;

Cându lasà paserile mâncarea si fugu la cuiburi ;

Cându iesu multe rîme din pamêntu ;

Cându cadu painjenii din pânzele loru ;

Cându nu se departéza albinele dela cosiurile loru, ci intra in lontru fora se fie încárcate cu miere ;

Cându 'si scotu furnicile óuele din furnicárie, si lucrézà cu bârbátie ;

Cându se lovescu berbecii si oile in capete si pascu cându vinu spre strungà ;

Cându sbórá rîndunelele aprópe de pamêntu cá se apuce muscele, si cându sbórá aprópe de suprafaçi'a apei ;

Cându 'si acopere cocosterculu puii ;

Cându sbiarà asini (mâgari) mai multu cá de comunu, 'si miscà urechile, redică cód'a in susu si se tâválescu prin pulvere ;

Cându se apropie pítigoi de case ;

Cându se aruncà gâscele si ratiele in apă si se scaldà larmuindu si batêndu din aripi ;

Cându piscà muscele tare ;

Cându cântà cocosiulu pe la 9, 10 séu 11 óre sér'a : este semnu cá se va schimba tempulu ;

Va tiené plói'a multu, cându nu intra cocosii cei be|âni in cotelu dupa ce a inceputu se plóe. D \acute{e} c \acute{a} intr \acute{a} , plói'a va incet \acute{a} cur \acute{e} ndu.
| |

C \acute{a} ndu saru pescii din apa si innóta pe de-asupr'a;

C \acute{a} ndu se t \acute{a} v \acute{a} lescu g \acute{a} inele in pulvere, dau din aripi si se scald \acute{a} mai multu c \acute{a} de comunu;

C \acute{a} ndu painjenii, cari 'si facu casele prin coltiuri, se infesiura in pinzele loru si las \acute{a} afar \acute{a} numai partea din apoi;

C \acute{a} ndu painjenii, cari facu p \acute{a} nze rotunde nu torcu, séu facu scurte firele care form \acute{e} za retielele p \acute{a} nzeloru.

3. *Semne de plóie dupa saduri.*

Se ascept \acute{a} mu plóie:

C \acute{a} ndu sc \acute{a} ietele celu mare (acel'a alu c \acute{a} rui'a rodu este lung \acute{a} retiu si are peri intiepatori c \acute{a} ai ariciului), t \acute{a} iatu si at \acute{r} natu intr'o cas \acute{a} , se str \acute{i} nge si ghimp \acute{a} sei numai int \acute{e} p \acute{a} asia de tare;

C \acute{a} ndu se indoiescu foile de trifoi si lujerulu seu este mai dreptu de c \acute{a} tu alt \acute{a} dat \acute{a} :

C \acute{a} ndu zor \acute{e} u'a de c \acute{a} mpu (pól'a Maicei Preceste) 'si inchide flórea.

4. *Semne deosebite pentru plóie.*

Semnele urm \acute{a} tóre vestescu plóie:

C \acute{a} ndu asud \acute{a} paretii caseloru;

C \acute{a} ndu cade funingine de pe hornu;

C \acute{a} ndu lumin \acute{a} rele aprinse plesnescu si ardu intunecatu c \acute{a} si cumu ar' fi se se sting \acute{a} ;

C \acute{a} ndu se vede in pregiurulu lunei unu cercu cu mai multe fetie;

C \acute{a} ndu e sér'a umedu si se vede pe untu pic \acute{a} turi de ap \acute{a} ;

C \acute{a} ndu arde foculu inchisu si flac \acute{a} rea este g \acute{a} lbíora;

C \acute{a} ndu se arat \acute{a} sc \acute{a} ntei pe vasele puse la focu;

C \acute{a} ndu se móie c $\acute{ó}$ rdele dela víor \acute{a} séu de la cobz \acute{a} ;

C \acute{a} ndu se móie si se curm \acute{a} curelele de la opinci;

C \acute{a} ndu se inchide si se deschide us \acute{a} anevóie, si cându se umf \acute{a} sc \acute{a} ndurile;

C \acute{a} ndu pocnescu mas'a, ladile, icónele si alte lucruri de lemnu;

Cându flacăr'a si foculu au o fație albastrie;
Cându plesnescu cărbunii si aruncă scânteii;
Cându nu iese bine fumulu pe hornu;
Cându mucediesce festil'a lampeloru si a luminăriloru;
Cându iese fumu din festil'a lampeloru si luminăriloru, si plesnesce;

Cându flacăr'a lampeloru si a luminăriloru este incungiurata de unu cercu;

Cându cėti'a amirósa greu, asié de exemplu — a paie arse;
Cându se recoresce tempulu dupa ce a plouatu pușintelu;
Cându se aude de departe sunetulu clopoteloru si sgomotulu apei;

Cându iese aburi din invelitorile de paie dupa ce a plouatu cu furtuna;

Cându ferbe ap'a lesne si fără sgomotu:

Cându se umflă lemnulu;

Cându se face umediala pe de-asupr'a petriloru;

Cându se rupe córdele singure;

Cându mirósa greu gunóiele si privatele, — mai tare cá de comunu;

Cându asuda sarea.

5. Semne de frigu si de inghetiu.

Va fi frigu séu va inghetia:

Cându paserile de padure se ascundu prin tufisiuri si locuri indosite;

Cându la inceputulu iernei (atunci cându este se inghetie) se vedu paserile de apă care locuiescu pe lacuri si pe bălți cá vinu pe apele curgátore, pe rîuri si pe páraie, a căror'a apa inghiatia mai anevóie.

Cându fulgii de zapadă suntu mici si usiori;

Cându cade la inceputulu inghetiuriloru o grindina usióra rotunda si alba;

Cându foculu si cărbunii paru mai aprinsi de cătu obicinuitu;

Cându picăturile dela stresina cadu mai incetu de cătu obicinuitu;

Cându se întorc pisicile cu spatele spre focu ;

Cându vinu de timpuriu gâscele selbatice si alte paseri caletóre ;

Cându paserile cele mici se facu stoluri si umblă împreuna ;

Cându disculu (talerulu) lunei este stralucitoriu, si córnela sale paru a fi ascutite dupa luna noué ;

Cându bate vântulu despre nordu séu despre resaritu, dupa luna noua ;

Cându stelele-su stralucitóre ;

Cându norii cei mici suntu mai josu si se ducu spre nordu ;

Cându ninge meruntu pre cându norii se grămădescu in forma de stânci.

Cându tiesu painjenii dóue séu trei pânze un'a peste alt'a intr'o nópte : este semnu că peste vre-o diece dile va incepe unu frigu fórte mare ;

Cându iesu schintei frecându o pisica pe spate in intunerecu si de o data cu schinteele se audu si cev'a plesnituri mici.

6. *Semne de ninsóre.*

Cându tómn'a a fostu cetiósa ;

Cându siórecii 'si facu cuiburile adêncu prin grâne ;

Cându foculu pare iarn'a mai rosu cá de comunu ;

Cându carbunii aprinsi au o fačia alburia ;

Cându vulpele latrá iérn'a.

7. *Semne de pétra séu grindina.*

Cându norii albi-gálbí mergu incetu, cu tóte că bate vântulu tare ;

Cându ceriulu este galbíu spre resaritu inainte de ivirea sórelui si radiele sale se vedu infrênte intre nori desi ;

Norii albi suntu : vér'a semnu de pétra si iérn'a semnu de ninsóre ;

Cându norii au primavér'a si iérn'a o fačia albă care bate in albastru, si se intindu multu : este semnu că va cadé plóie ori ninsóre.

8. *Semne de pétra si ninsóre.*

Cându norii inchisi-vineti se facu alburți, mai cu séma cându bate vântulu aspru ;

Cându sórele si lun'a suntu incungiurate de-unu cercu gal-
btu si cá m rosiéticu.

Cându se pare cá se inmoie dupe unu frigu mare;

Cându este frigu secu fàra cá se inghetie tare;

Cându se lingu pisicele si dau cu lab'a de trei ori pe urechi
si pe spate.

Prevestiri de tempu pentru iérna.

Semnele urmatóre aratà cá iérn'a va fi grea:

Cându paserile suntu grase tómn'a, si cându ceocurile si pi-
ciórele loru suntu mai multu negre de câtu negrisióre;

Cându se face hemeiu multu, ghinda, porumbu (cucuruзу,
malaiu) si alte póme cu sâmburi;

Cându au alunii flori multe si nu se gasescu painjeni in
ghindà;

Cându gogosile de tufà suntu uscate si sbîrcite;

Cându ficatulu stiuceloru este ascutitu la partea sa dinainte:

Cându se mêrlescu oile de timpuriu;

Cându suntu sióreci puçini;

Cându blan'a epuriloru, a epuriloru de casà, a pisiciloru sel-
batice, a lupiloru si a altoru dobitóce este désa si intiesatà;

Cându siórecci de munte 'si astupà visuinele loru cu iérbà
si cu muschiu;

Cându brîndusi'a infloresce de susu in josu pâna la vêrfu;
este unu semnu cá iérn'a va fi grea si va tiené pâna la jumatarea
lui aprilie;

Cându cadu foile copaciloru indata ce suntu vestejite.

Iérn'a va tiené multu.

Cându in lun'a lui iuliu furnicele 'si facu musinóiele mai
mari cá de comunu;

Cându suntu viespi multi si gârgàuni, in lun'a lui octomvrie

Cându paserile de pàduri vinu de-'si cautà hran'a aprópe
de case;

Cându spre sfêrsituiu tómnai séu iérn'a nu potemu bagá oile
n staulu.

Semne cá iérn'a va fi timpurià:

Cându paserile de apa parasescu riurile si lacurile;

Cându privighitórele cântà in colivie fôrte bine;
 Cându se adunà cocorii si pléca;
 Cându se batu gâscele si strigà in giurulu mâncàrei loru;
 Cându cântà vrabi'a de cumu se crépa de diua;
 Cându pléca rëndunelele si alte paseri trecátóre inainte de
 sânta Mari'a mica;
 Cându sosescu cocorii pe la sânta Mari'a mare.

Iénn'a va fi moínbsa si lina.

Cându paserile suntu slabe tómn'a;
 Cându suntu sióreci multi;
 Cându este jiru multu si puçinu hemeiu, ghindà, porumbu si
 alte póme cu sêmburi;
 Cându nu s'au trecutu încà tóte florile pe la sfêrsitul
 tórnei;
 Cându ficatulu stiuceloru este latu la partea s'a de dinainte
 Cându nu cadu foile curêndu;
 Cându cântà vrabiile iénn'a;
 Cându suntu puçine ciuperçi vér'a;
 Cându ciocurile si piciórele paseriloru suntu negrisióre pu-
 çinu inchise;
 Cându tuna in noemvre si decemvre.
 Cându n'au plecatu paserile pe la augustu séu in cele de
 antéiu septemani ale lui octomvre: este semnu cà iénn'a va fi lina
 pâna la Craciunu.

G A S C E L E.

— Fabula. —

Cu o prajina mare
 Tieranulu gâsce de vëndiare
 Mâná la têrgulu celu frumosu, —
 Dar' gâscele mergu reu pe josu.
 Si elu, spre indemnare,
 Grabindu la têrgu, bateá in cãrdulu loru cãm tare.
 Ér' unde de folosu
 Séu paguba-ati ajunçe,
 Nu numai gâscele, chiar' omulu inca plânge.
 Eu nu gasescu de reu tieranulu nici de cumu;

Dar' gâscele altfelu vorbiau de-a lui urmare;
Si 'ntâlnindu-se c'unu trecătoriu pe drumu,
Strigau iu gur'a mare:

— Ah! Ce necasu, ce prigonire!

Vedi cum unu tieranoiu

Si-bate jocu de noi,

Si, fâra contenire,

De asta nópte elu ne mâna dinapoi

Cu sânge fórte rece.

Lui nâtareului prin minte nici cà-i trece

Cà noi ne tragemu dreptu din neamulu celu maritu,

Ce Capitoliulu odata-a mântuitu;

Cându loru spre neuitare,

Romanii multiumiti le-au pusu si serbatóre!

— Si voi totu cu acést'a vreti

Acum marire se aveti?

Loru caletoriulu dise:

— Stramosii nostri mântuise...

Cunoscu; dar' despre voi,

Istori'a ce spune?

— Nimica; inse noi...

— Cà numai de fripturi — apoi —

Sunteti si bune.

Lasati pe stramosi in pace:

Cu fapt'a-i laudatu acelu care o face!

Acésta fabula s'ar' spune mai curatu,

Dar' gâscele nu-su de intârtatu.

A. Donici.

Insemnari folositórie.

Sapunu pentru casa. Ie 5 chilo varu nestinsu, asiadialu intr'unu vasu si-lu stinge cu apa; dupa acé'a pune la dên-sulu 10 chilo soda si tórna la ea pre langa mestecare continua 50—60 litre apa ferbinte. Vasulu in care s'a facutu lesi'a ast'a 'lu acopere cu cev'a, si-lu lasa pâna in diu'a urmatóre, — dupa acé'a stórce lesi'a rece si mai subtíre, éra pe cea remasa tórna 24—26 litre apa cá se formeze lesia ulterioara, — dupa acé'a tórna in caldare 15 chilo unsóre de berbece (óie) ori 7—8 chilo seu, cu lesi'a prima, — si le ferbe 6 óre, — ér' candu incede materi'a a ferbe, tórna in-

cetu din lesia in dens'a; — si dupa ce au fertu 6 óre, mai pune la ace'a inca $1 \frac{1}{4}$ chilo sare de culina si cu acést'a lasa se mai férba $\frac{1}{2}$ óra, — si sapunulu e gata.

Sapunu finu de rasu (pentru barbieri si privati). La $\frac{1}{2}$ rachiu rade 14 deca-grami sapunu bunu albu, si pune la densulu 1 decagr. cali acidu carbonicu (szénsavas hamagot). Aceste tóte trebue topite in aburi intr'o retórta (Góreb), dupa ace'a le stórce, si le parfuméza cu spirtu de pere-pergamente.

Unsóre pentru rane la muieri pe peptu (títia). Mesteca bine 4 decagr. apa de rose, $1 \frac{1}{2}$ dramu oleiu de mandule, 1 dramu balsamu de peru, — si 2 drame gumi arabicu sfarmatu fórte maruntu. — Cu acestu ungentu mai de multe ori pre diua, 'ti unge sfirculu peptului ranitu, — si pâna a nu hraní prunculu spala-ti peptulu prin o sponghia (burete) fina cu apa caldútia.

Medicina contr'a dorerei maseleloru. Intr'o bucata de drotu pune o bucata de cauciucu, tñene-o de-asupr'a flacarei unei lampe pâna se va moiá; dupa ace'a pâna inca-i caldu o бага in masau'a bortósa, — si durerea va incetá numai decátu.

Vacile voru stá la mulsu déca: inaintea mulsului vei udá o stergura si o vei pune pe spinarea vacii, séu ca: cu o dí inaintea mulsului se li se lege cód'a pe trei locuri, asia inse cá se nu se vateme, — inaintea mulsului inse, se se deslege, vacile inprosicátóre voru stá la mulsu cá nesce mniei blandi.

E fórte recomandabila prasirea si cultivarea flórei sórelui. Florea sórelui cea mare, galbina bogata de flori, — dá unu nutrementu eminentu la albine (stupi). — Sementi'a ei e fórte buna de oleu de mésa; — ba e neincungiuratu de lipsa la coloritulu albastru (vñetu) si verde. Sapunulu gatitu din acestu oleu e fórte eminentu pentru frumseti'a feçiei, — cá sapunu de rasu pe barba e celu mai recomandabilu. Firele celea mai fine ale arbustului (ramurei) se potu amestecá in matasa.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: Nicolae Fekete-Negrutiu.

Gheri'a. Imprimeri'a „Georgiu Lazaru.” 1880.

 Abonantii nostri 'si voru poté procurá cu scade-
re de 33 % din pretiulu ordinariu tóte scrierile aparute la
noiséu trecute in proprietatea nóstra; si anume:

Amoru si dincolo de mormentu. Novela de Ponson
du Terail traducere de N. F. Negrutiu. Pretiulu 30 cr. (20 cr.)

Bibliotec'a Sateanului romanu. Cartea I cuprinde
materii forte interesante si amuzante. Pretiulu 30 cr. (20 cr.)

Bibliotec'a Sateanului romanu. Cartea II cuprinde
materii forte interesante si amuzante. Pretiulu 30 cr. (20 cr.)

Colecta de Recepte din economia, industria, co-
merciu si chemia pentru economi, industriasi, meseriasi si co-
mercianti. De Gr. T. Miculescu. Pretiulu 50 cr. (30 cr.)

Apologie. Discussiuni filologice si istorice ma-
giare privitorie la Români invederite si rectificate de Dr.
Gregoriu Silasi. PARTEA I. Paulu Hunfalvy despre Croni-
c'a lui Georg. Gabr. Sincai. — Pretiulu 30 cr. (20 cr.)

**Renascerea limbii romanesci in vorbire si scri-
ere** invederita si apretiatá de Dr. Gregoriu Silasi. Pretiulu
40 cr. (26 cr.)

Ifigeni'a in Aulid'a. Tragedia in 5 acte, dupa Euripide
tradusa in viersuri de Petru Dulfu. Pretiulu 40 cr. (26 cr.)

Ifigeni'a in Tauri'a. Tragedia in 5 acte, dupa Euri-
pide tradusa in viersuri de Petru Dulfu. Pretiulu 30 cr. (20 cr.)

Brand'a séu Nunt'a fatala. — Schitia din emigrarea
lui Dragosiu. — Novela istorico-nationala dupa Waldburg de
Pamfiliu Grapini. — Pretiulu 25 cr. (16 cr.)

Elu trebuie se se însóre. Novela de Mari'a Schwarz
traducere de N. F. Negrutiu. Pretiulu 30 cr. (20 cr.)

Mari'a séu Una fêta curagiosa. Novela istorica de
August Brass tradusa de Joane Tanco. — Pretiulu 20 cr.
(14' cr.)

**Concordanti'a biblica reale séu Locuri scriptu-
rali in ordinea alfabetica a materiilor diverse elab-
orata de Titu Budu.** Pretiulu 3 fl. (2 fl.)

Vivi'a seau Baseric'a din Cartagine. Narare istorica
dela Preotulu L. A. Dein versiunea italiana a Preotului Severinu Fer-
reri, tradusa de Dr. Juliu Dragosiu. Pretiulu 1 fl. 50 cr. (1 fl.)

 Cu pretiulu redus precum se afla cuprinsu in parantesu
() se dau opurile acestea numai la abonantii diurnaleloru nóstre.